

«Mein Kampf» på svensk

Det står om trykke- friheten

Av Thorleif Øisang, Bærum

Jeg ser at utgivelsen, og faktisk også trykkingen, av Hitlers politiske manifest, «Mein Kampf», er blitt gjenstand for kritikk i mediene. Utgiveren er et svensk forlag, men trykkingen har skjedd ved et norsk trykkeri. Jeg synes de bebreidelser som er kommet til uttrykk overfor det norske trykkeriet, både er malplassert og uberettiget. Trykkingen av en publikasjon er jo en ren teknisk prosess, som intet har med selve utgivelsen å gjøre. Ansvarer her ligger helt og holdent hos forlaget.

Jeg tror det vil bære rent galt av sted hvis vi skal gå løs på trykkeriene når det utkommer bøker vi ikke liker. Hvis man har til hensikt å forsøke å hindre

trykkeoppdrag i å bli utført fordi publikasjonen kunne virke anstøtelig og grovt anfektede hederlige folks følelser, tror jeg det – i dagens publikasjonsflora – nok ville være mange, og helt andre, publikasjoner enn Hitlers «Mein Kampf» som burde komme i søkelyset.

«Mein Kampf» ble skrevet i 1924 under Hitlers fengselsarrest i festningen Landsberg, etter det mislykkede München-kuppet. Boken, i to bind, ble utgitt i tidsrommet 1925–26, og kom etterhvert i en rekke reviderte utgaver. «Mein Kampf» utkom for første gang i Norge i 1941, etter initiativ fra den tyske okkupasjonsmakt og de norske NS-myndigheter. Den ble trykket i et meget stort antall, og ble bl.a. distribuert til samtlige norske skoler, sammen med annet materiell fra NS-myndighetene. Ved frigjøringen ble mesteparten av all slik propagandalitteratur, i indignasjon og frigjøringsrus, tilintetgjort. Jeg var selv ung lærer i skolen i de dager, og husker godt hvordan elevene og jeg, med en sann svir, kastet disse bøkene på søppeldyngen, eller på bålet under bråtebrenningen.

Imidlertid nærer jeg ingen betenkeligheter ved at Hitlers «Mein Kampf» i dag skulle bli utgitt i Norge. Den er etter krigen allerede utgitt i en rekke andre land, og jeg tror ikke utgivelsen ville føre til noen oppblomstring av det nynazistiske miljøet her til lands. Jeg tror heller ikke boken ville bli folkelesning. Den er springende, omstendelig og tungt tilgjengelig. Naziforleggeren, Max Amann, uttalte forøvrig ved utgivelsen at han var skuffet over manuskriptets «snakkesalige kjedsomhet». «Mein Kampf» er i seg selv hverken et litterært eller politisk storverk. Men som et historisk og politisk dokument er boken selvsagt av meget stor interesse, ikke minst fordi den avslører nazismens sanne ansikt.

Hvis man skulle forsøke å stoppe eller motarbeide en eventuell utgivelse av «Mein Kampf» her i Norge, ville det være et klart anslag mot trykkefriheten. Dessuten ville det være noe av det dumme man kunne foreta seg. Nettopp dette ville skape en helt urettmessig blest om boken og føre til at den ble plassert i kategori med tidligere omdiskuterte og beslaglagte bøker. En slik gloriøs skjebne fortjener ikke «Mein Kampf». Det er dessuten grunn til å minne om at trykkefriheten stadig gjelder i dette land, faktisk også for litteratur vi har svært lite til overs for.